

SGK MEVZUATINDA ALT İŞVEREN NASIL OLUNUR?

ÖZET

- 1) SGK Mevzuatına göre alt işveren sayılabilmek için;
  - İşyerinde sigortalı çalıştıran asıl işverenin varlığı,
  - Alt işverenin yapmayı üstlendiği iş için sigortalı çalıştırması,
  - İşin asıl işverenin işyerinde yürütülmesi,
  - Alt işverenin, işyerinde asıl işverenin yapmış olduğu ana işin bir bölümünde, eklentilerinde veya yardımcı işlerinde iş alması,
Şartlarının aynı anda gerçekleşmesi gerekmektedir.
- 2) Asıl işveren, 5510 sayılı Kanunun işverene yüklediği yükümlülüklerden dolayı alt işveren ile birlikte sorumludur.

SGK MEVZUATINDA ALT İŞVERENLİK KAVRAMI:

5510 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin altınca fıkrasında, bir işverenden, işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin bir işte veya bir işin bölüm veya eklentilerinde iş alan ve bu iş için görevlendirdiği sigortalıları çalıştıran üçüncü kişiye alt işveren denileceği, sigortalılar, üçüncü bir kişinin aracılığı ile işe girmiş ve bunlarla sözleşme yapmış olsalar dahi, asıl işverenin, bu Kanunun işverene yüklediği yükümlülüklerden dolayı alt işveren ile birlikte sorumlu olacağı, belirtilmiştir.

Asıl işveren-alt işveren ilişkisinin doğabilmesi için, işyerinde sigortalı çalıştıran bir asıl işverenin bulunması gerekmektedir. Sigortalı çalıştırmayan işverenlik sıfatını kazanamayacağı için bu durumdaki kişilerden iş alanlar da alt işveren sayılmayacaktır. Ayrıca asıl işverenin işverenlik sıfatını koruması adına, işyerinde sigortalı çalıştırarak işin bütünü başka bir işverene devretmemiş olması gerekmektedir. Bu kapsamda işin bütünü bir başka işverene bırakıldığı

durumlarda alt işverenlik söz konusu olmayacaktır. Bu doğrultuda işin belli bir bölümünde değil de tamamının bir bütün halinde bir başkasına devredildiği, işten bu yolla tamamen el çekildiği, dolayısıyla sigortalı çalıştırılmadığı için işverenlik sıfatına haiz olunmadığı durumlarda işi devralan kişi alt işveren, devreden de asıl işveren olarak nitelendirilmemektedir.

5510 sayılı Kanuna istinaden asıl işveren- alt işveren ilişkisinin kurulması için alt işverenin yapmayı üstlendiği işte çalıştırdığı sigortalıların, o iş için alınmış ve çalıştırılmış olması gerekmektedir. Esasen iş alanın söz konusu işi var olan ve 5510 sayılı Kanun kapsamında bulunan işyerinin (devamlı işyeri) sigortalı işçileri ile yapması durumunda, iş alan alt işveren olarak kabul edilmemektedir.

Örnek 1: Bir fabrikaya yemek pişirilmesi işini kendine ait müstakil işyerinde yapan ve burada çalıştırmış olduğu işçileri ile yemekleri fabrikaya getirip servis yapan kişi yardımcı hizmetler olarak nitelendirilecek olan söz konusu işi fabrika işyerinde, bölüm veya eklentilerinde yapmamış olduğundan, sosyal sigorta yükümlülüklerini fabrika işyeri dosyası üzerinden alt işveren olarak değil, kendi adına açılmış olan devamlı işyeri dosyası üzerinden yerine getirecek ve alt işveren olarak kabul edilmeyecektir.

İşin tamamının yürütümü ile sorumlu olan işverenden iş alan, ancak sigortalı çalıştırmayanların da alt işverenliği söz konusu olmayacaktır. Bu anlamda, alınan işte sigortalı çalıştırmayıp tek başına ya da ortakları ile işi yürüten kişi alt işveren olarak kabul edilmemektedir.

Örnek 2: Bir inşaat işine ilişkin olarak müteahhitten sıva işini alan ve sigortalı çalıştırmaksızın söz konusu işi tek başına yapan kişi alt işveren sayılmayacaktır.

Alt işverenin asıl işverene ait işyerinde yürütülen mal veya hizmet üretimine ilişkin bir işte veya işin bölüm veya eklentilerinde iş alması gerekmektedir. İşyerinde yapılan ana işin ne olduğu hususu, işyerinin ne amaçla tesis edilmiş olduğuna bakılarak tespit edileceğinden, ana işin bir bölümünden iş olarak kendi adına ve hesabına işçi çalıştıran kişi alt işveren olarak kabul edilecektir.

Örnek 3: Bir bisküvi fabrikasında bisküvi üretimi yapılan işyerinde ürünlerin paketlenildiği kısım, işin bir bölümü olarak kabul edilecek olup söz konusu paketleme işini müstakilen alan ve kendi adına sigortalı çalıştıran kişi alt işveren olarak kabul edilecektir.

5510 sayılı Kanunda belirtilen ve eklenti olarak belirtilen yerlerde görülen işin asıl işle ilgili olan veya ona yardımcı olan işler olması halinde işi alan kişi alt işveren olarak değerlendirilmektedir.

Bir işverenden iş alan alt işveren, aldığı işin bölüm veya eklentilerini sözleşme ile başka birine verse dahi alt işverenden işi alan kişi alt işverenin alt işvereni olmayacaktır. Ancak asıl işverenin muvafakati olursa asıl işverenin alt işvereni olabilecektir.

Saygılarımızla...

[01/04/2020 tarihli 2020/8 sayılı SGK Genelgesi "İdari Para Cezası"...>>>](#)

Mevzuat Sirküleri